

# MATURITNÍ TÉMATA Z GEOGRAFIE 2025/2026

## 1. Planetární geografie

- tvar a velikost Země
- oběh Země kolem Slunce a jeho důsledky
- rotace Země a její důsledky
- pásmový čas, datová hranice
- slapové jevy

## 2. Kartografie

- zeměpisné souřadnice
- mapa, členění map podle měřítka, podle obsahu
- kartografická zobrazení
- kartografické vyjadřovací prostředky užité u tématických map
- práce spojené se sestavením původní mapy, letecké a družicové snímky a jejich využití v kartografii

## 3. Stavba Země, litosféra, endogenní a exogenní procesy

- složení pevného tělesa Země
- 2 základní typy zemské kůry a její složení, členění
- litosférické desky, desková tektonika a její projevy na zemském povrchu
- Wegenerova teorie kontinentálního driftu
- endogenní pochody a jimi vytvořené tvary georeliéfu, příklady
- exogenní pochody a jimi vytvořené tvary georeliéfu, příklady

## 4. Hydrosféra, Pedosféra

- rozdělení zásob vody na Zemi
- světový oceán a vlastnosti mořské vody
- povrchová voda (řeky, jezera, umělé vodní nádrže a jejich význam, ledovce – jejich rozšíření a význam)
- podpovrchová voda, její význam a výskyt
- půda, její složení a vznik (půdotvorný proces, půdotvorní činitelé)
- hlavní typy půd a jejich geografické rozšíření
- vliv člověka na půdu

## 5. Atmosféra, Biosféra

- stavba atmosféry a její složení
- celoplanetární oběh vzduchových hmot
- atmosférické fronty, tlakové útvary
- podnebné pásy
- klimatogeografické činitelé a projevy jejich působení
- bioklimatické pásy na Zemi
- výškové členění biosféry
- vliv člověka na biosféru

## 6. Obyvatelstvo a sídla

- růst počtu obyvatel, demografická revoluce, demografické charakteristiky
- složení obyvatelstva – podle biologických znaků, podle věku, podle kulturních znaků a podle ekonomických znaků
- rozmístění obyvatelstva na Zemi
- migrace
- venkovská sídla, městská sídla
- proces urbanizace a problémy velkoměst

## **7. Primární a sekundární sektor hospodářství**

- faktory ovlivňující zemědělskou produkci
- světová zemědělská výroba, typy zemědělství
- nejvýznamnější zemědělské oblasti světa – jejich zaměření
- faktory ovlivňující světovou průmyslovou výrobu
- těžba hlavních nerostných surovin ve světě, lokality
- energetika, zpracovatelský průmysl

## **8. Terciérní a kvartérní sektor hospodářství, globalizace**

- doprava – význam a postavení ve světě, celosvětové trendy využití jednotlivých druhů dopravy
- pozemní, vodní a letecká doprava – využití, výhody, nedostatky
- služby a cestovní ruch
- globalizace - pozitivita, negativa
- globální problémy současného světa

## **9. Státy podle stupně rozvoje, mezinárodní politické a hospodářské organizace ve světě, EU**

- vyspělost států – kritéria hodnocení, způsoby rozdělení, příklady
- výhody a nevýhody členství v mezinárodních organizacích
- světově nejvýznamnější mezinárodní organizace (politické, ekonomické, vojenské)
- EU – vývoj, cíle, členské státy

## **10. Fyzickogeografická charakteristika Česka**

- územní vývoj státu, poloha, rozloha
- geologický a geomorfologický vývoj
- přírodní zdroje (obnovitelné, neobnovitelné)
- charakteristika podnebí s uvedením klimatogeografických činitelů
- hydrologické (říční síť, režim odtoku řek, vodní plochy) a půdní poměry (typy půd a jejich lokalizace)

## **11. Obyvatelstvo a sídla Česka**

- vývoj počtu obyvatel, současná demografická situace
- rozmístění obyvatelstva
- věková struktura, národnostní a náboženská skladba
- venkovská a městská sídla, jejich funkce
- fáze urbanizačního procesu

## **12. Hospodářství Česka**

- přehled hospodářského vývoje ČR, proces transformace
- charakteristika hlavních průmyslových oblastí, jejich zaměření a střediska
- vliv přírodního prostředí na charakter zemědělské výroby, hlavní zemědělské výrobní oblasti
- charakteristika dopravního systému, služby, cestovní ruch

## **13. Evropa – fyzickogeografická charakteristika**

- geologický vývoj a jeho vliv na utváření povrchu
- vodstvo a podnebí
- vegetační a půdní poměry
- vliv přírodních poměrů na rozmístění obyvatelstva a hospodářské aktivity

## **14. Evropa – socioekonomická charakteristika**

- obyvatelstvo – počet a rozmístění, demografické charakteristiky, etnická a náboženská struktura, urbanizace
- jádrové a periferní oblasti – charakteristika, příklady
- zdroje nerostných surovin, nejdůležitější průmyslová odvětví, energetika
- typy zemědělství
- cestovní ruch

### **15. Západní Evropa a Jižní Evropa**

- přírodní poměry zemí západní Evropy, přehled a srovnání
- hospodářské postavení zemí západní Evropy, srovnání, zapojení do evropských struktur
- hlavní průmyslové oblasti a jejich zaměření
- srovnání podmínek, rozsahu a zaměření zemědělské výroby
- přehled a srovnání států jižní Evropy
- hospodářské postavení zemí, jejich zapojení do evropských struktur
- hlavní průmyslové oblasti a jejich zaměření
- charakteristické rysy zemědělství jižní Evropy

### **16. Jihovýchodní Evropa a Východní Evropa**

- přehled států bývalé Jugoslávie
- stručný vývoj (politické, společenské a ekonomické změny)
- porovnání jednotlivých zemí v tomto regionu - současná hospodářská situace, postavení států, současné problémy
- geografická a geopolitická charakteristika Východní Evropy

### **17. Severní Evropa a Pobaltí**

- přehled přírodních poměrů
- charakteristika hospodářského potenciálu zemí severní Evropy
- specializace ekonomik, prostorové rozmístění průmyslu
- začlenění severských zemí do evropských struktur
- charakteristika hospodářského potenciálu Pobaltských států a jejich zapojení do evropských struktur

### **18. Střední Evropa a Alpské země**

- srovnání přírodních poměrů střeoevropských a alpských zemí
- transformace ekonomiky a další společenské změny postkomunistických zemí střední Evropy
- ekonomika alpských zemí – přehled a srovnání
- zapojení do evropských struktur

### **19. Asie – fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika**

- poloha makroregionu, přehled přírodních poměrů celého světadílu
- obyvatelstvo Asie
- hospodářské a politické postavení celého makroregionu
- těžba surovin a další zdroje
- podmínky, rozsah a zaměření zemědělské výroby

### **20. Zakavkazsko, Střední Asie, Rusko**

- přehled států tvořících SNS, stručný vývoj hospodářských změn ve 20. století, dnešní ekonomická situace
- Zakavkazsko – přehled přírodních poměrů, typické znaky regionu, porovnání jednotlivých zemí
- Střední Asie – přehled přírodních poměrů, typické znaky regionu, porovnání jednotlivých zemí
- Rusko

### **21. Jihovýchodní a Východní Asie**

- vymezení oblasti V Asie, přehled přírodních poměrů
- charakteristické rysy hospodářství se zaměřením na Čínu a Japonsko a NIZ
- vymezení oblasti JV Asie, přehled přírodních poměrů
- charakteristické rysy hospodářství
- současné problémy – přírodní, ekonomické, politické, společenské

### **22. Jihozápadní Asie a Jižní Asie**

- vymezení oblasti JZ, přehled přírodních poměrů
- charakteristické rysy hospodářství zemí JZ Asie
- vymezení oblasti J. Asie, přehled přírodních poměrů
- charakteristické rysy hospodářství jižní Asie, se zaměřením na Indii
- současné problémy J. a JZ Asie – přírodní, ekonomické, politické, společenské

### **23. Severní Afrika a pás Sahelu**

- vymezení oblastí, přehled přírodních poměrů
- Severní Afrika
- Sahel
- současné problémy – přírodní, ekonomické, politické, společenské

### **24. Subsaharská Afrika**

- vymezení oblastí, charakteristika přírodních poměrů, současné problémy afrických zemí
- hospodářské srovnání zemí Západní Afriky, Střední Afriky, Východní Afriky
- Republika Jižní Afrika

### **25. Severní Amerika – fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika**

- poloha makroregionu, přehled přírodních poměrů celého světadílu
- obyvatelstvo Severní Ameriky
- hospodářské a politické postavení celého makroregionu
- integrační uskupení

### **26. Severní Amerika – USA a Kanada**

- hlavní příčiny úspěchu tohoto makroregionu
- USA – jádrové oblasti a jejich zaměření
- Kanada – jádrové oblasti a jejich zaměření
- hlavní vývozní komodity USA a Kanady

### **27. Latinská Amerika – fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika**

- vymezení oblastí, společné znaky
- charakteristika přírodních poměrů
- obyvatelstvo, problematika velkoměst
- naleziště nerostných surovin, význam průmyslu
- typy zemědělství
- integrační uskupení

### **28. Latinská Amerika – charakteristika zemí**

- Mexiko - obyvatelstvo a hospodářství
- hospodářský přehled Venezuely a Kolumbie, srovnání
- porovnání hospodářství Andských zemí a zemí Jižního rohu
- přírodní bohatství a hlavní ekonomické oblasti Brazílie

### **29. Austrálie a Oceánie**

- vymezení oblastí
- porovnání přírodních poměrů Austrálie a Oceánie
- obyvatelstvo a hospodářství Austrálie
- obyvatelstvo a hospodářské zaměření Oceánie